

Vennesla
kommune
Solsletta barnehage

Årsplan 2020-2021

Solsletta barnehage

Godkjent i samarbeidsutvalget 18.juni 2020

INNHold

1. Presentasjon av barnehagen	3
2. Formål og verdigrunnlag	3
3. Barnehagens satsingsområder	4
3.1 Inkluderende læringsmiljø	4
3.2 Være Sammen	5
3.3 Lekende vitaminer	7
4. Samarbeid	7
4.1. Samarbeid mellom hjem og barnehage	7
4.1.1. Forventninger	8
4.1.2 Foreldremedvirkning	9
4.2. Samarbeid med andre instanser	10
5. Handlingsplaner	11
5.1 Handlingsplan om vold og overgrep i nære relasjoner	11
5.2 Overordnet handlingsplan mot mobbing	12
6. Overganger	14
6.1. Når barnet begynner i barnehagen	14
6.2 Overganger innad i barnehagen	15
6.3. Overganger mellom barnehager	15
6.4. Overgang barnehage - skole	15
6.4.1. Klubben	16
7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	17
7.1 Innhold	17
7.2. Læringssyn og barnesyn	17
7.3. Prosjektarbeid	18
7.4. Dokumentasjon, vurdering og progresjon	20
7.5 Digital praksis	21
7.6. Planleggings- og vurderingsarenaer	23

Solsletta barnehage

1. Presentasjon

Solsletta er plassert sentralt på Moseidmoen. Vi har 27 plasser på Grønn og Blå, 1-3 år og 60 plasser på Rød og Lilla, 2,5-6 år. Våre avdelinger er aldersblanda, alle barn tilhører ei mindre gruppe på sin avdeling. Vi har bemanning i tråd med normen som ble innført 01.08.18. Vi har en høy andel fagarbeidere og alle barnehagelærere er ansatt som pedagogiske ledere. Vi har mye kompetanse på det å jobbe med språk, inkludering og anerkjennelse og vi liker å leke!

I vår barnehage verdsetter vi mangfold, både hos ansatte og i barnegruppene. Vi er stolte over å være en flerkulturell barnehage.

Adelheid Frost Mykland er styrer/enhetsleder; 38137274, 47073303

Bente Aaserød er assisterende styrer; 38137341

Besøksadresse: Drivenesveien 55, 4706 VENNESLA

Mailadresse: solsletta@vennesla.kommune.no

Hjemmeside: www.solslettabarnehage.no

Facebookside: [solsletta barnehage facebook](https://www.facebook.com/solsletta-barnehage)

Årsplanen er et forpliktende dokument som bygger på Lov om barnehage og Rammeplan for barnehager. Den er et verktøy for vårt pedagogiske arbeid. I tillegg har vi samlet en del informasjon til foreldre/foresatte i et eget informasjonshefte. Det inneholder blant annet temaene tilknytning, levering/henting, mat/måltid, sykdom/pandemi, tøyanbefaling, viktige datoer, informasjon om kostpenger og tur/fest penger.

Informasjonshefte finnes på hjemmesiden, det kan også leses **HER, må legges inn**

I løpet av våren 2020 fikk vi erfaring med hvordan landet vårt, kommunen vår og vi i Solsletta jobber når det oppstår en pandemi. Om det oppstår en lignende pandemi som ved covid-19 er det andre tiltak og vedtak som gjelder. Det er nå utarbeidet tiltakskort og egen beredskap ift pandemiutbrudd.

2. Formål og verdigrunnlag

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset det enkelte barn og barnegruppa. Vi skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Dette stiller store krav til personalet, både i planlegging, gjennomføring og vurdering av det pedagogiske innholdet i barnehagen.

I vår barnehage har vi barnet i fokus ved all planlegging, og vi har en helhetlig tilnærming til barnets utvikling. Årsplanen er personalets arbeidsdokument, og brukes for å sikre kontinuitet og progresjon. En viktig del av arbeidet vårt er å vurdere og reflektere. Årsplan inneholder refleksjonsspørsmål til egenvurdering som personalet bruker i sitt vurderingsarbeid. Dette er tema på personalmøter og planleggingsdager. På denne måten søker vi å sikre at alle barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

3. Barnehagens satsingsområder

Barnehagens satsingsområder bygger på Vennesla kommunes satsing Inkluderende Læringsmiljø, samt Kompetanse for fremtidens barnehage; en nasjonal strategi fra Utdanningsdirektoratet.

I kompetansestrategien for fremtidens barnehage er det gitt fire førende satsingsområder. Disse bygger på Rammeplan for barnehager.

De fire satsingsområdene er:

- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning
- Språk og kommunikasjon
- Barnehagens verdigrunnlag

Med bakgrunn i den nasjonale strategien skal det lages plan for barnehagebasert kompetanseutvikling regionalt. Det kalles REKOMP. Barnehagebasert kompetanseutvikling innebærer at barnehagen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle barnehagen samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter og bidra til å realisere rammeplanens intensjoner og krav.

3.1 Inkluderende læringsmiljø

Vennesla kommune har siden 2015 driftet satsingen Inkluderende læringsmiljø, satsingen omfatter barnehage, skole og PPT. Selve satsingen avsluttes i løpet barnehageåret 2019-2020. Barnehagene vil arbeide videre med området inkludering utover satsingsperioden, temaet er også et av satsingsområdene i strategien Kompetanse for fremtidens barnehage.

Fra Rammeplan: I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Inkludering handler om forholdet mellom mennesket og fellesskapet, mellom barnet og fellesskapet. Satsingen kom til med et felles ønske om at barnehage og skole skal være for alle.

Det ble utarbeidet 3 felles mål for Inkluderende Læringsmiljø;

1. Barnehagen og skolen har et inkluderende læringsmiljø som fremmer opplevd tilhørighet, trygghet, trivsel og læring.
2. Læringsmiljø i barnehage og skole er under kontinuerlig utvikling til fordel for barn og unges sosiale og faglige læringsutbytte.
3. Redusere omfang av krenkende atferd, mobbing og segregerende tiltak.

De kommunale barnehagene har arbeidet og kommer til å jobbe videre systematisk med denne satsingen. Vi arbeider med inkludering i og gjennom lek og med å skape gode relasjoner og samspillsmønstre.

Barnehagene har barnet i fokus! Barnehagen skal være et godt sted å være for alle barn. Deler av arbeidet er nå implementert i barnehagen.

For å være gode voksne i møte med barna arbeider personalet kontinuerlig med kompetanseheving og refleksjon i forhold til kommunikasjon og relasjon. I alt arbeid som handler om kommunikasjon og samspill, er alltid relasjonen den voksnes ansvar. For å sikre at dette arbeidet drives fremover og utvikles

videre arbeides det med kvaliteten på implementeringen av satsingens kjernekomponenter. Implementeringskvalitet (Greenberg m.fl. 2005 og Domitrovich 2008) forstås som det forholdet mellom det som er planlagt i intervensjonen og det som faktisk gjennomføres ute i barnehagen. Dette handler altså om barnehagens evne og kapasitet til å omsette mål og kjernekomponenter til virkeligheten og praksis. Hensikten blir å sørge for at avviket mellom det planlagte og det gjennomførte blir så lite som mulig, da oppnås det effekt av arbeidet. For å klare dette, arbeider personalet intensivt med kjernekomponentene i satsingene, og det er i disse prosessene det skapes læring hos den enkelte og i hele personalgruppen.

3.2 Være sammen

Forut for og parallelt med satsingen Inkluderende læringsmiljø har barnehagene arbeidet med Være Sammen, som er et kompetanseløft for tidlig innsats og endringsarbeid i barnehagen. Målet har vært og er å øke hele personalets kompetanse slik at kvaliteten i det daglige arbeidet styrkes.

Kompetansehevingen har vært konsentrert rundt teori og praksis i Være Sammen's 5 kjernekomponenter;

- Autoritative voksne
- Relasjonsbygging og kommunikasjon
- Tidlig innsats
- Håndtering av utfordrende atferd
- Implementering og organisasjonsutvikling

Å skape en felles forståelse av innholdet av disse kjernekomponentene, og hvordan de vil se ut i praksis er en viktig del av endringsarbeidet i barnehagen. Arbeidet med Være Sammen har profesjonalisert barnehagene, og gitt oss økt bevissthet om den viktige voksenrollen i barnehagen. Den enkelte ansatte, hver avdeling og hele barnehagens ansvar i møte med barna. Barna skal møte autoritative voksne, et begrep som kan omsettes til å være varm og grensesettende. Barna møter voksne som har det varme, interesserte blikket og som samtidig har forventninger til barnet. De er bevisste på sitt ansvar i relasjonen til barna og er pådrivere i og skapere av et forutsigbart, varmt og grensesettende være- og læremiljø. Arbeidet med relasjonsbygging og kommunikasjon handler også om inkludering, og om å bevisstgjøre barnas sosial kompetanse, om hva som må til for å være en god venn.

Det arbeid vi gjør i barnehagen, både i møte med barn, foreldre og personalet, er forankret i mål fra Inkluderende læringsmiljø og kjernekomponentene fra Være Sammen. For å sikre at nytilsatte i Vennesla får et innblikk i og en opplæring i hva Være Sammen handler om her det utviklet webinarer. Flere små filmer der teori og praksis er knyttet sammen gjør det enkelt å videreformidle tema både til nye ansatte og som repetisjon og refleksjon for de som har jobbet med tema over tid.

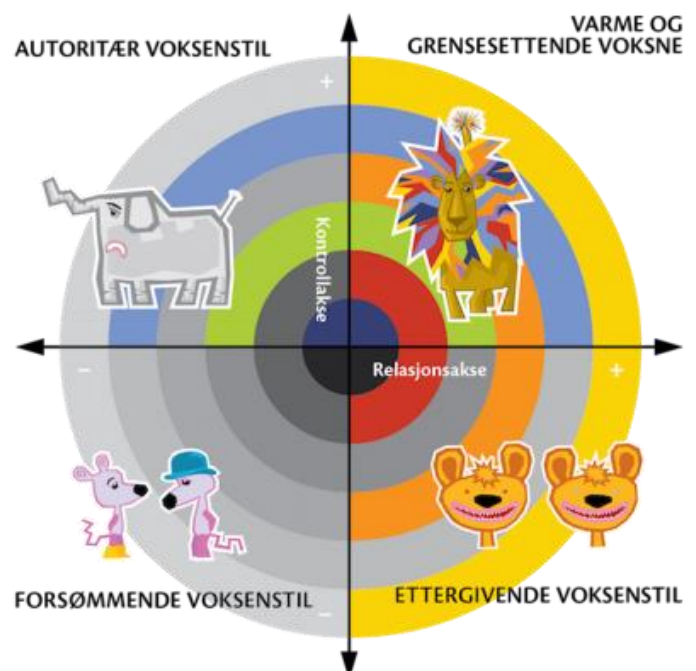
"Jeg skal være meg, men gi plass til andre slik at de blir seg"

Hos oss har alle avdelingene hver sin løve og vi bruker bøkene og fortellingen om Regnbueløva i samtaler og samlinger. Vi anerkjenner og bekrefter hverandres følelser.

Arbeidet med relasjonsbygging og kommunikasjon handler om inkludering, og om å bevisstgjøre barnas sosial kompetanse. Hva er det som skal til for å være en god venn?

Være Sammen er lagt opp med en etikk som bygges nedenfra. De verdimeslige reglene er samlet i Løveloven. Løveloven er slik sett verdibæreren i Være Sammen, som inspirerer barna til å gjøre det som er riktig.

Løveloven gir noen gode retningslinjer for samspillet mellom barna i barnehagen.

Modellen viser ulike voksenstiler. Vi bruker denne ofte i foreldresamtaler. Vårt fokus er å være varme og grensesettende, det er den autoritative voksenstilen.

3.3 Lekende vitaminer

Høsten 2020 skal vi delta i et felles kunstprosjekt sammen med andre barnehagene i kommunen, det heter «Lekende vitaminer». Prosjektet er et samarbeid med kunstneren Anna Berthelsen, som har verksted og galleri i Odderøya 143 i Kristiansand. Målet med prosjektet er å *skape en bevissthet hos barna om at de er en del av bygdebildet, der deres bearbeiding av tiden vi står i, vil kunne skape positive ringvirkninger for fellesskapet*. Barna skal være aktive i prosjektet, underveis skal vi lære om kroppen, vitaminer, sunn mat og beskyttelse mot virus. Resultatet av prosjektet vil være synlig i bygda, det er bare å glede seg!

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål (Rammeplan 2018).

Foreldre er vår viktigste samarbeidspartnere, vi forventer åpenhet og tillit i vår kommunikasjon. Foreldre er ekspert på egne barn - vi er eksperter på barn. Vi ønsker å gi alle barn en rik og mangfoldig barndom.

Fortell meg

Fortell meg at jeg er noe, at jeg kan noe, at jeg betyr noe.

Fortell meg det.

Ikke fortell meg det jeg gjorde, eller det jeg kunne gjort, eller det jeg burde eller skulle gjort.

Fortell meg heller at jeg er noe, at jeg kan noe, at jeg betyr noe.

Fortell meg heller det.

Jeg trenger det skjønner du.

Jeg trenger en søyle av trygghet å lene meg mot gjennom livet.

Jeg trenger det skjønner du, for det er så værhardt å leve.

(Ragnhild Bakke Waale)

Egenvurdering:

- ❖ *Vårt fokus er det autoritative perspektivet, hva gjør du for å være en varm og grensesettende voksen?*
- ❖ *Hva kjennetegner et godt samarbeid mellom barnehage og foreldre?*
- ❖ *Gi eksempler på hvordan vi ivaretar foreldrenes rett til medvirkning.*
- ❖ *Hva mener du det vil det si å ha barns beste i fokus?*

4.1.1 Forventinger

Vi forventer at foreldre informerer oss om ting som skjer rundt barnet, da kan vi møte barnet på best mulig måte. Det er foreldre som kjenner egne barn best. Vi forventer også at alle holder seg oppdaterte på det som skjer i barnehagen, informasjon finnes på barnehagens hjemmeside, les mer [HER](#)

Vi forventer at foreldre snakker med oss dersom de er urolige for at deres barn blir utsatt for utestengning/mobbing. Vi ønsker at dere gir beskjed dersom dere er urolige for at deres barn har en negativ atferd som kan komme til å påvirke spillet med andre barn negativt. Vi diskuterer og blir enige om hva som kan være lurt å gjøre for å styrke barnets sosiale kompetanse og begrense negativ atferd.

Foreldre skal få jevnlig tilbakemeldinger på hvordan barnet har det i barnehagen. Det er gjerne på morgenen eller ved henting at den uformelle praten om barnehagehverdagen tas. Vi snakker ikke over hodet på barna, men tar oss tid til en prat et sted uten andre tilhørere om nødvendig.

I Solsletta barnehage kan foreldre forvente:

- ✓ Tilbud om foreldremøter og to foreldresamtaler i løpet av året
- ✓ Informasjon dersom noe spesielt har hendt i løpet av dagen
- ✓ Å få snakke med en av de voksne på ditt barns avdeling ved behov
- ✓ Vi tar kontakt ved tegn på at ditt barn blir mobbet eller mobber
- ✓ Alle barn blir møtt med respekt og blir tatt på alvor
- ✓ Vi ringer og ber foreldre hente barnet ved feber, oppkast, diare eller dårlig almenntilstand

Vi som jobber i Solsletta barnehage forventer at foreldre:

- ✓ Holder seg oppdatert på hjemmesiden vår, abonnerer på nyheter som legges ut der
- ✓ Leser informasjonsheftet og spør oss hvis noe er vanskelig å forstå
- ✓ Sier fra til oss dersom det skjer ting i familien, opplevelser eller annet som kan påvirke barnet
- ✓ Møter opp på foreldremøter, foreldresamtaler, fester og lignende
- ✓ Tar kontakt med oss dersom noen hører om utestengning/mobbing
- ✓ Oppdaterer og rydder i garderobehyllene jevnlig, og passer på at barnet alltid har tøy og sko som passer til årstiden
- ✓ Sikrer barna i bil i henhold til lover og regler, og er gode rollemodeller for egne og andres barn til enhver tid
- ✓ Tar hensyn på parkeringsplassen, rygger inn på oppmerkede plasser og slår av motoren. Ikke parkerer foran portene. Lukker porten etter seg.
- ✓ Ikke offentliggjør bilder og film tatt i barnehagesammenheng på nett/sosiale medier
- ✓ Ikke bruker mobilen i hente- og bringesituasjoner
- ✓ Bruker visma appen, se mer i informasjonsheftet

4.1.2 Foreldremedvirkning

Foreldre til barn i barnehage har flere muligheter til å påvirke. Vi ønsker innspill, både på jobben vi gjør og strukturen vi har.

Daglig møtepunkt: Ved levering og henting ønsker vi god kommunikasjonen mellom barn, foreldre og personal. Det trenger ikke være en stor sak for å be om samtale, både ansatte og foreldre kan be om det. Når foreldre er i barnehagen har foreldrene ansvar for sitt barn. Dette gjelder også ved arrangementer som f.eks sommerfest.

Foreldremøter: Her blir det gitt viktig informasjon og foreldre kan komme med innspill i ulike saker. I tillegg til eget foreldremøte, arrangerer vi felles temakveld/foreldremøte for kommunale barnehager. I juni inviteres familier som begynner i barnehage for første gang til eget informasjonsmøte.

Foreldresamtaler: Vi tilbyr to foreldresamtaler i året. Ved behov kan vi ha flere samtaler i løpet av året. Da gir vi informasjon om barnets trivsel og utvikling. Foreldre oppfordres til å ta opp saker de ønsker å drøfte med oss. Foreldresamtaler og foreldrenes vurderinger vil også være grunnlag for vår vurdering og evaluering.

Foreldrerepresentanter: På første foreldremøte om høsten velges 2 foreldrerepresentanter og 2 vararepresentanter. Disse er barnehagens kontaktpersoner inn mot foreldregruppa. Vararepresentantene kan også møte i samarbeidsutvalget – men uten stemmerett. De som har disse vervene skal på vegne av foreldrene, ha muligheter for innflytelse på det som skjer i barnehagen. Kontaktinformasjon til foreldrerepresentantene finnes på barnehagens hjemmeside.

Samarbeidsutvalg: Her sitter representanter for foreldre, ansatte og eier. Det er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet organ. Alle saker av betydning for barnehagen drøftes her.

Foreldreråd: Består av alle foreldre. Foreldrerepresentantene innkaller til møter ved behov. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til et godt barnehagemiljø.

4.2 Samarbeid med andre instanser

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere. I Vennesla er det generelt et godt samarbeid mellom barnehagene og mellom ulike aktører. Vi samarbeider blant annet med:

- **Spesialpedagogisk team.** Alle barnehagene i Vennesla har en kontaktperson og får jevnlig veiledning av spesialpedagog. Spesialpedagogisk hjelp fås etter PPT har utarbeidet en sakkyndig vurdering om behov for spesialpedagogisk hjelp. Tlf 38132331. Les mer [HER](#)
- **Familiesenteret** gir foreldre- og familiestøttende rådgivning og veiledning til familier med barn og unge fra 0-20 år. Tjenesten er et lavterskeltilbud for familier i kommunen. Brukere kan selv ta kontakt med familiesenteret, barnehagen vil også kunne formidle denne kontakten. Familiesenteret skal bidra til å fremme barn og unges psykiske helse og bygge relasjoner innad i familien. Familiesenteret arrangerer COS-kurs for foreldre. Tlf 38151323.
- **Helsestasjon** skal bidra til å fremme god fysisk og psykisk helse og forebyggende sykdom hos barn, ungdom og deres familier fra 0 - 20 år. Tlf 38137415. Les mer [HER](#)
- **Fysioterapeut:** Barnefysioterapeutenes oppgaver er å kartlegge og sette i verk tiltak for barn og unge med forsinket eller avvikende motorisk utvikling. Målet er å bevare eller bedre barn og unges funksjonsevne.
- **Barneverntjenesten** har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får rett hjelp til rett tid, og bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst. Barnehagen har meldeplikt til barnevernet dersom vi er bekymret for omsorgssvikt, rusproblematikk, vold og overgrep. Tlf 38152323. Les mer [HER](#)
- **Tannhelsetjenesten:** Hensikten er å etablere kontakt, både ved at barna besøker tannlegekontoret, men også ved besøk av tannhelsepersonell i barnehagen.
- **Kjernegrupper:** Et lavterskel- og individrettet tilbud til barn og unge som det er knyttet en bekymring rundt. Et samarbeid mellom barnehage, Familiesenter, helsestasjon og andre samarbeidspartnere ved behov. En kjernegruppe er løsningsfokusert og opptatt av at en gjennom dialog kommer frem til gode og konkrete løsninger til beste for barnet. Arbeid med kjernegrupper kom i gang i 2020 for barnehagene i Vennesla. Les mer [HER](#)

- **Universitetet i Agder.** Alle de kommunale barnehagene i Vennesla er partnerbarnehager og har avtale med UiA om å ta imot studenter. Sammen med universitetet er vi med å utdanne barnehagelærere.
- **Ungdomsskole, videregående, voksenopplæringa og NAV** er alle instanser vi samarbeider med. Det kan være elevpraksis, språkpraksis, arbeidspraksis eller lærlinger som er i barnehagen for korte eller lengre perioder.

5. Handlingsplaner

Enhver barnehage er forpliktet til å utarbeide handlingsplaner for hvordan og hva personalet skal gjøre ved uforutsette hendelser. Slike planer sikrer at arbeidet utføres etter gjeldene retningslinjer og lover. I de kommunale barnehagene har vi flere slike handlingsplaner, her presenteres to av dem:

5.1. Handlingsplan om vold og overgrep i nære relasjoner

Formålet med denne planen er at ingen barn i Vennesla skal utsettes for eller leve med vold og overgrep i nære relasjoner, og den henvender seg til alle offentlig ansatte, samt de som jobber i frivillig sektor med barn og unge. Ingen barn skal utsettes for eller leve med vold og overgrep, les mer [HER](#)

I planen er det satt opp 3 mål:

Mål 1: Vi forebygger vold og overgrep mot barn og unge.

Mål 2: Vi er gode på å oppdage og melde i fra om mistanke om at barn og unge er i risiko eller utsettes for vold og overgrep.

Mål 3: Vi gir koordinert og helhetlig oppfølging til barn, unge og (deres) familier som opplever eller har opplevd vold.

Alle ansatte i barnehagen har meldeplikt til barneverntjenesten. Det er beskrevet i barnehagelovens § 22. Det er vår opplysningsplikt til barneverntjenesten som regulerer dette. Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernstjenestens side.

Med bekymring for barn menes hendelser, væremåte, signaler og uttalelser fra barnet og/eller barnets omsorgspersoner som vekker en bekymring eller uro for om barnet har det bra. Den ansatte som er bekymret for et barn, har ansvar for å informere sin nærmeste leder om hendelsen som vekker bekymring.

Styrer har, sammen med pedagogisk leder, ansvar for å innhente opplysninger fra ansatte som kjenner barnet. Dette for å kartlegge om det finnes andre som har opplevd hendelser som er bekymringsfulle. Vennesla kommune har eget skjema som fylles ut ved bekymring, skjema finner du [her](#).

Enhet for barn og familie, Vennesla kommune har utarbeidet en undervisningspakke som heter Si det! I samling/samtaler med barn bruker vi historiene om Mikkell og Mina. Mikkell og Mina finnes i barnehagen som dukker. Vi skal bidra til at barn utvikler et bevisst forhold til egne og andres grenser og det å bestemme over egen kropp. Barnehage og skole er viktige arenaer der ansatte har kompetanse til å forebygge og avdekke vold og overgrep. Hele personalet kjenner til handlingsplanen og vi har hatt felles kurs med temaet. Flere ansatte i Solsetta har fått ekstra kompetanseheving for å kunne bruke Mikkell og Mina sammen med barn og fått ekstra trening i å snakke med barn om vold og overgrep.

Fylkesmannen i Agder har via Barnehagenettverket i region Kristiansand gitt midler til å produsere podkasten. Oppdraget ble gitt til RVT Sør som har laget podkasten i samarbeid med Nina Borøy Olsen og Marianne Wegge som er pedagogisk leder og leder av barnehagene Snømyra og Smååsane i Vennesla. Podkasten er åpen for alle og den heter «Snakk med meg, davel». Refleksjoner rundt hvordan vi snakker med barn om vanskelige temaer, hvordan møter vi barnet i ulike situasjoner, hva gjør vi når vi er bekymret for et barn er aktuelle temaer som vi tar opp på personalmøte og planleggingsdager. Podkasten gir oss et felles utgangspunkt for en felles forståelse for hvordan voksne møter barn. Det er viktig for oss at ansatte har kunnskap og øvelse i å ta de viktige samtalene. <https://rvtsor.no/podkast/>

5.2. Overordnet handlingsplan mot mobbing

Mobbing:

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehage, skal gripe inn når et barn utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal gi barna et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnets beste som skal forebygge diskriminering og mobbing.

Barnehagen bruker overordnet handlingsplan mot mobbing for Venneslabarnehagene. Denne finner du [HER](#)

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, mobbing og vold.

Barna i barnehagen skal være en del av trygge felleskap. Satsingen Inkluderende Læringsmiljø (jfr. pkt 3.1) har også dette som et av 3 hovedmål; å redusere omfang av krenkende atferd, mobbing og segregerende tiltak.

Hva kjennetegner mobbing?

- Negative, fysiske eller psykiske handlinger som er begått av en eller flere mot en annen.
- Handlingene har en viss hyppighet eller foregår over tid.
- Det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig for offeret å forsvare seg.
- Handlingene er planlagte.
- I barnehage kan handlingene være: erting, slåing, dytting, lugging, utestengning.

Mobbing kan også foregå i barnehagen – forskning viser at det er omtrent samme forekomst av mobbing i barnehagen som det er i skolen. Handlinger som nevnt over har en sterkt stressende og negativ effekt på barn i tidlig alder. Barnehagen må derfor ha et bevisst forhold til dette og jobbe aktivt for å forebygge.

Solsletta barnehage skal være en barnehage hvor barna får gode lekeopplevelser og gode vennskapsrelasjoner mellom barna og mellom barna og de voksne.

Hva gjør vi?

- Vi er tett på barna som leker slik at vi kan fange opp atferd som kan utvikle seg til mobbing eller som er mobbing. Vi vet at handlingene ofte gjøres «i skjul» for de voksne – vi må derfor være årvåkne og tørre å ta fatt i situasjonen tidlig.
- Vi arbeider kontinuerlig med å gi barna ferdigheter i sosial kompetanse (ansvar, samarbeid, empati, positiv selvhverdelse, normlæring og humor). Dette innebærer veiledning og hjelp til å finne handlingsalternativer.
- Vi har jevnlig gjennomgang av alle barn i forhold til lekerelasjoner og voksenkontakt.
- Vi bruker observasjon og barnesamtaler for å få informasjon om hvordan barn har det i barnehagen.
- Vi har nulltoleranse for mobbing. Oppdager vi dette, snakker vi med de involverte med en gang. Vi vil også snakke med foreldre/foresatte. Dette gjelder foreldre til offeret og foreldre til dem/de som utfører handlingen. Styrer er ansvarlig for at det lages en strategi for hvordan mobbingen kan stanses. Denne lages sammen med ansatte og aktuelle foreldre/foresatte. Det avtales videre oppfølging og evaluering. Det skrives referat fra de samtalene som avholdes i forbindelse med saken.

Ansatte i Solsletta skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø.

Egenvurdering:

- ❖ Hør podkasten *Snakk meg meg, davel*. Hvordan kommer du i dialog med barn for å ta «de viktige samtalenene»?
- ❖ Har du opplevd at barn har tatt kontakt med deg for å snakke om vold og/eller overgrep? Hva gjorde du da?
- ❖ Alle barn skal oppleve en trygg hverdag og et godt barnehagemiljø, hva legger du i det?

6. Overganger

Vennesla kommune har lenge hatt fokus på overganger. Les mer [HER](#). Det er utarbeida et dokument som tar for seg alle overganger for barn og unge. Selve dokumentet kan du lese [HER](#). Dette er et resultat av det arbeidet vi har gjort i forhold til Inkluderende læringsmiljø (IL). Man har sett at for å jobbe med målet om at *Alle barn og unge opplever et godt og inkluderende læringsmiljø som fremmer deres trygghet, læring, trivsel og helse* så er arbeidet som legges ned i å hjelpe barn og unge i overganger veldig viktig. Gode samarbeidsrutiner på tvers av barnehager, skole/barnehager, mellom skoler og innad i egen virksomhet har stor betydning. Denne planen for overganger setter en felles standard og den ansvarliggjør ansatte i barnehage og skole.

6.1 Når barnet begynner i barnehagen

I følge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Den første tiden i barnehagen skal de ansatte bli kjent med barnet og foreldre, og barnet skal bli kjent med de ansatte. Forutsetning for trygg tilknytning er nok tid, faste voksne og forutsigbare rutiner. Barn trenger tid for å utvikle en god relasjon til nye mennesker. Foreldre er de trygge omsorgspersonene når barn skal oppleve, utforske og erfare nye ting for første gang.

- Informasjonsmøte i barnehagen i juni for nye familier. (Omvisning i barnehagen, praktiske opplysninger og informasjon om tilknytning den første tiden i barnehagen). Alle foresatte vil få utdelt heftet «tilknytning for de minste barna».
- Barna får en kontaktperson som har ekstra ansvar for å knytte gjensidige gode relasjoner mellom barnet og seg selv. Dette er med på å skape trygghet og tillit mellom barnet og barnehagen.
- Barn trenger tid til å bli kjent når de begynner i barnehagen. Foreldrene er sammen med barnet de første fem dagene dersom barnet begynner i barnehage før det er 3 år. I starten er det foreldre som deltar i hverdagen, barnet blir da vant til å leke, sove og spise sammen med de nærmeste omsorgspersonene de har. Gradvis overtar personalet ansvaret, vi legger til rette for en trygg og god tilknytning til barnehagen. Vi blir godt kjent med barnet og foreldrene. Det blir i denne perioden viktig med god dialog mellom foreldre og personalet om barnets behov.
- For større barn som begynner i barnehage er en av foreldrene her de tre første dagene sammen med barna. Etter det avtales det med ped.leder.
- Den første foreldresamtalen gjennomføres i løpet av de to første ukene.

6.2 Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer innad i barnehagen når barnet bytter avdeling. Barn trenger tid for å bli trygg på nye voksne og nye rom. Alle foreldre skal være informert om det å bytte avdeling i forkant. De fleste som bytter avdeling gjør det om sommeren eller ved nyttår.

For at denne tiden skal bli så god som mulig vektlegger vi:

- Besøksdager internt i barnehagen
- På våren/sommeren får barn leke i de rommene/avdelingen de skal gå på
- Overføringssamtaler mellom pedagogisk leder på de ulike avdelingene, noen ganger er ny pedagogisk leder med på foreldresamtalen på våren
- Informasjonsskriv til foreldre – hvor det blir gitt informasjon om ny avdeling, barn og voksne
- Det sendes sommerbrev til barna fra ansatte på ny avdeling
- En kontaktperson som har ekstra ansvar for å knytte gode relasjoner og skape trygghet for barnet
- Sommerturnusen for voksne legges opp med hensyn til barn som skal bytte avdeling.
- Vi legger til rette for at alt er klart på ny avdeling når barnet er tilbake etter sommerferien

6.3 Overgang mellom barnehager

Det hender at foreldre ønsker å bytte barnehage. Det er utarbeidet et skjema som fylles ut av barnehagen og foresatte. Målet er å sikre at viktig informasjon følger barnet. Ved behov kan det også avtales overføringssamtale med gammel og ny barnehage.

6.4 Overgangen mellom barnehage og skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skole legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning» (Rammeplan for barnehagen)

Vi har i flere år hatt rutiner for å sikre barna en god overgang fra barnehage til skole, det formelle arbeidet er skissert i et årshjul. Utdrag fra årshjul:

- Informasjonsskjema fylles ut av barnehagen og foresatte og sendes til skolen på våren

- Barnehagen besøker skolene, vi legger til rette for at flest mulig besøker «sin» skole.
- En til to ganger i året møtes lærere i barnehage og skole til dialogmøter. Her utveksles erfaringer.
- I forbindelse med førskoledager inviteres foresatte til foreldremøte på skolen. Det finnes maler for foreldremøte og førskoledager. Det er foreldre som følger egne barn på førskoledager.

6.4.1 Klubben

I Solsletta går alle som har 1 år igjen i barnehagen i Klubben. I år er barna som blir skolestartere i 2021 født i 2015.

Klubben har en fast dag i uka der alle skolestarterne samles. I år er det 11 barn fra Lilla og 7 barn fra Rød, totalt 18 barn i Klubben. Det er Kirsten Marie Larsen, Kristin Frigstad Nilsen og Bente Aaserød som har hovedansvar for arbeidet i Klubben.

Vi legger til rette for at de eldste barna får erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Hovedmålet med arbeidet er å avslutte barnehagetiden på en god måte og forberede barna til å møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Det handler om å få en trygg og god overgang til skolen og skolefritidsordning.

- Vi går på tur til ulike skoler i nærmiljøet. Vi leker i skolegården, ser på bygget, og blir kjent med området rundt skolene.
- Vennesla kommune tilbyr også i år alle 2015-barn vanntilvenning og lek i Vennesla svømmehall. Barna i Solsletta har fått tid i svømmehallen seks ganger fra 20.april-25.mai. Egen informasjon om tilbudet vil bli gitt. Instruktør er Marthe Strædet, vanntilvenning foregår i varmtvannsbassenget.

Egenvurdering:

- ❖ Reflekter rundt to gode opplevelser du hadde på jobb i starten av nytt barnehageår. Hva skjedde og hvilken rolle hadde du?
- ❖ Hva er viktig å huske på i tilvenning?
- ❖ Hvordan møter du foreldre som gir uttrykk for at de synes det er vanskelig å levere barn i barnehagen?

7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

7.1 Innhold

Barnehagen som pedagogisk virksomhet handler om hvordan barnehagen synliggjør, tilrettelegger og gjennomfører barnehagens formål og innhold: *Omsorg, lek, danning, læring, vennskap, felleskap, kommunikasjon og språk.*

Dagens barn vokser opp i en tid som preges av mer uvisshet enn tidligere om hva fremtiden vil kreve av kunnskaper og ferdigheter. For å veilede og hjelpe barn til å bli den beste utgaven av seg selv inn i en uvis fremtid ønsker vi at barnehagens pedagogiske virke tar utgangspunkt i et dannelsesperspektiv, og Wolfgang Klafki sin definisjon av danning er beskrivende for vår didaktikk, planlegging og gjennomføring av planer.

Danning er en prosess hvor individet – ved hjelp av egen og andres innsats og påvirkninger – kontinuerlig utvikler evnen til å tenke kritisk, løse problemer, reflektere, kjenne alternativer, til å bidra med deltakelse og skape relasjoner til andre, til å bidra med respekt, ydmykhet og likeverd, til å agere med forpliktelse, ansvar og autoritet, til å forholde seg medvirkende, medskapende og demokratisk og til å være seg bevisst sitt forhold til natur og kultur. (Wolfgang Klafki)

7.2 Læringssyn og barnesyn

Som en grunnmur for det pedagogiske arbeidet i barnehagen streber vi etter at personalet i barnehagen samles på en felles pedagogisk plattform hvor holdninger, verdier, menneskesyn og syn på barn og barndom defineres og skal gjenspeiles i vår pedagogiske praksis. For oss er lyttende pedagogikk en arbeidsmåte som tar barnet som subjekt på alvor. Vår holdning til barn, barndom og læring skal komme tydelig til syne gjennom våre arbeidsmetoder.

Barnesyn

Alle barn er kompetente, med nysgjerrighet, evne og vilje og lyst til og utforske og lære. Barnet lærer ikke mer enn det menneskene og miljøene bidrar til.

Barns medvirkning

Barn har rett til medvirkning i egne lære- og væreprosesser. Barnas intensjoner skal fortolkes slik at de får betydning for de valg personalet tar.

Læringssyn

Barnet konstruerer sin forståelse av verden i samspill med omgivelsene. Barn lærer gjennom sanser og ved å delta. Utforskning og lek er en sentral vei til læring. Hjernen og kroppen lærer samtidig.

Lek

Leken har en egenverdi for barn som vi skal anerkjenne. Leken stimulerer språklig, sosial, motorisk og kulturell utvikling. *«Den som leker som liten, får en rikdom inni seg som man kan øse av hele livet.»*

Progresjon

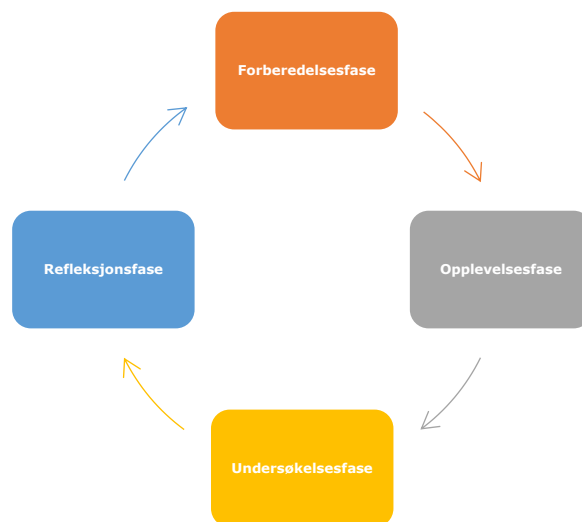
Personalet må tilrettelegge for fordypning og forståelse slik at barnet oppdager nye sammenhenger og skaper teorier om verden rundt seg. Målet er at barna skal bli glad i å erobre nye ferdigheter, tanker og teorier.

7.3 Prosjektarbeid

I barnehagen har vi et helhetlig læringssyn der hverdagsliv, lek, omsorg og læring går hånd i hånd. Forutsetningen for at barn skal kunne leke og lære er at de er trygge og har gode relasjoner til andre barn og til personalet. Derfor skal de første to månedene på høsten ha hovedfokus på dette. Barna skal bli kjent med både voksne og barn på sin avdeling. De skal bli kjent med barnehagen, rommene, menneskene, rutinene. Personalet skal også bli kjent med barna. Hvem er de? Hvilke interesser og forutsetninger har de? Aktivitetene som gjennomføres i denne perioden skal ha som målsetning å skape trygghet og bygge gode relasjoner. Lykkes vi med det, har vi et godt grunnlag for videre utforskning, lek og læring.

Metoden vi velger å bruke resten av året for å jobbe med barnehagens innhold, er prosjektarbeid. På avdelingene skal barn, foreldre og ansatte forfølge hva som er tema i prosjektet. Det kan være innredningen, kunstveggen, fargene, luktene, tingene eller annet som gir oss tegn til hva vi holder på med for tiden. Vi har hatt flere gode prosjekter i Solsletta de to siste årene. Det gir mening å jobbe prosjekterelatert, det å jobbe systematisk med det barna er opptatt av gir mening.

For å illustrere hvordan vi jobber prosjekterelatert bruker vi denne modellen:

Forberedelsesfase:

Nå har vi i personalet blitt kjent med barna. Vi ser hvordan barnegruppa fungerer sammen og vi ser hva de interesserer seg for. Gjennom observasjon, samtaler, bilder og film kan vi nå finne ut hva barna er opptatt av. Personalet reflekterer sammen over hva de skal velge ut ifra det de har sett og hørt i barnegruppa, og de planlegger hvordan de kan legge til rette for opplevelser og fordypning innenfor temaet.

Barn i magen

To av barna skal bli storebrødre i nær fremtid og dette er veldig spennende. De snakker mye om det og flere av barna blir opptatt av hva det vil si å ha baby i magen. De tegner mammaer med babyer i magen, de leker og de snakker masse om dette. Hvor ligger egentlig denne babyen? Hvordan kom den seg inn der?

Hvordan skal den komme seg ut? Hvor stor er den? Hva spiser den? Personalet ser at dette virkelig fanger barna og vil legge til rette for at dette kan være utgangspunkt for aktiviteter, lek og læringsprosesser i barnegruppa fremover og starter planleggingen av arbeidet.

Opplevelsesfase:

Nå skal personalet pirre nysgjerrigheten og gi opplevelser som fanger barna. Personalet setter seg inn i temaet selv og finner aktuelt læringsmateriell til temaet. Vi finner spennende bøker, innreder rommet slik at barna blir inspirert til å leke, vi samtaler med barna om hva de vet og hva de ønsker å finne ut av. Vi kan gå ut i nærmiljøet og finne inspirasjon og gi barna spennende opplevelser knyttet til temaet. Personalet får en viktig rolle ift. å bygge opp under det barna viser interesse for. Personalet er nysgjerrige, undrende og deltagende sammen med barna. Hele tiden på jakt etter barnas ståsted for å kunne bygge videre på dette.

Personalet snakker med barna for å finne ut hva de vet om kropp, graviditet og fødsel. Hva lurte de på? Hva skal vi finne ut av? Kanskje de kan snakke med en av mammaene som har baby i magen? Mammaen har god tid en morgen og lar barna se og spørre om magen og babyen. Personalet innreder avdelingen slik at det blir et sykehus, de skaffer materiell fra et sykehus som barna kan leke med. Sammen med barna finner de bilder av en baby som ligger inne i magen og de kan se hvordan den vokser. Barna leker, undrer seg, spør og forteller.

Undersøkelsesfase:

Personalet observerer hele tiden det barna opplever. Hva leker de? Hva snakker de om? Hva fanger interessen? Hva legger de merke til? Hvordan kan vi legge til rette for videre fordypning? **Barnehagen skal bidra til at alle barn får kunnskaper og ferdigheter innenfor 7 fagområder.** Hvordan kan vi bruke dette temaet og barnas interesse som utgangspunkt for det? Hvordan kan vi pirre til nysgjerrighet og erfaringer i alle fagområdene?

Vi leser bøker om kropp, lager tankekart, utvider barnas begrepsforståelse knyttet til kropp og følelser. Barna bruker språket i engasjert lek på sykehuset. Det blir født 100 vis av barn på avdelingen denne høsten. Barna lærer seg om kroppens anatomi og hva slags mat og næring et barn i magen trenger. De får brukt sin kreativitet gjennom ulike formingsaktiviteter og lek. De lærer om tradisjoner og kulturelle seremonier knyttet til fødsel og familie. De erfarer noe om størrelse og form når de kan måle og tegne den nyfødte babyen – som var mye mindre enn de trodde! De lærer noe om viktige samfunnsinstitusjoner som sykehus, legekontor og at det er noe som heter jordmor som passer på og hjelper når babyen skal komme ut av magen. Og det jobber en jordmor i Vennesla – rett ved siden av der oldemora til Oskar bor!

Refleksjonsfase:

Med jevne mellomrom må vi i personalet stoppe opp litt og reflektere sammen over om temaet fortsatt er interessant for barna. Har barnas interesser tatt en ny vending? Skal man avslutte og velge nytt tema, endre eller fortsette med det man gjør? Hva tenker barna? Hva har vi observert? Det er vi i personalet som tar noen valg på vegne av barna – men hele tiden med utgangspunkt i barnas interesse og ståsted.

Barna vet nå mye om barns utvikling fra unnfangelse til fødsel og småbarnsliv. Det har også vært påske og barnehagen har selvsagt markert det. Barna har hørt eventyret om og hatt besøk av påskeharen som hadde med seg egg. Dette har fanget barnas interesse. Har ikke dyrene baby i magen? Legger alle dyr egg? Personalet velger derfor å videreføre prosjektet men i en litt annen retning, med fokus på dyr og spesielt dyr som legger egg.

7.4 Dokumentasjon, vurdering og progresjon:

Pedagogisk dokumentasjon:

Alle barna i barnehagen skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Vi sikrer progresjon gjennom at barna får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Vi bruker prosjektarbeid for å sikre dette. En sentral del av prosjektarbeid er å sikre barnas medvirkning og at vi faktisk klarer å møte barna der de er og gi dem

akkurat passe utfordringer. Dette er en arbeidsmåte som skal gi barn en mulighet til å delta i barnehagens planleggings og vurderingsarbeid. Fokuset skal være på barnets egne strategier for læring og hensikten er å la barna komme til med sin stemme. Vi observerer lek, samspill, samtaler, kroppsspråk og dokumenterer gjennom f.eks film, bilder, praksisfortellinger, referater fra barnemøter og samtaler med foreldre. Dette gir oss et felles grunnlag å reflektere og vurdere på. Dette gjør vi i personalet, men også sammen med barna. På bakgrunn av disse refleksjonene tar vi valg for videre arbeid.

Dokumentasjon for foreldre:

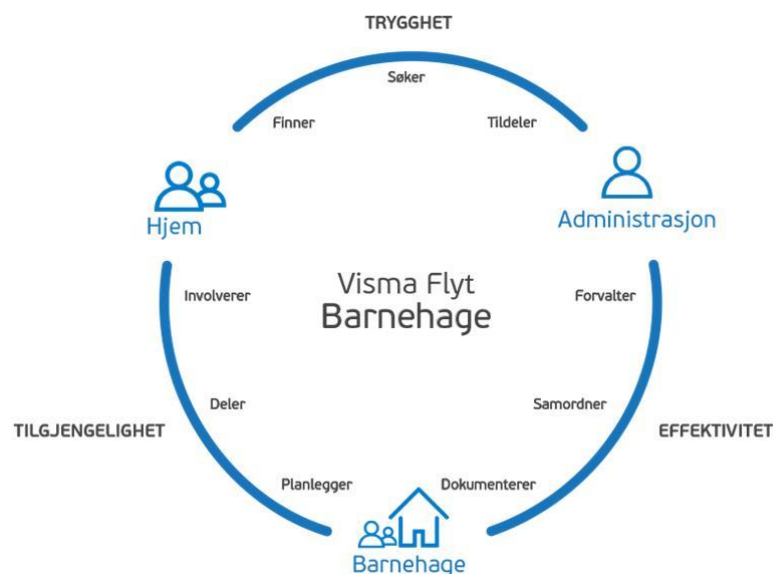
- Avdelingene legger ut nyhetsskriv på hjemmesida, det handler både om de ulike prosjektene vi holder på med og andre nyheter /saker dere trenger å kjenne til.
- Vi legger også jevnlig ut artikler på hjemmesiden, det gir dere et innblikk i hverdagen vår.
- Hver avdeling evaluerer av året i slutten av mai. De vurderer da om praksis på avdelingen har vært i tråd med rammeplan og årsplanen. I forkant av dette vil det holdes foreldresamtaler og foreldrenes vurderinger skal også være et viktig grunnlag for evalueringen.
- Kunstverk, bilder og annet som barna skaper blir også dokumentert på avdelingene.

7.5 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal ifølge rammeplanen bidra til barns lek, kreativitet og læring. Digitale verktøy skal støtte opp om barns læringsprosesser, bidra til et rikt og allsidig læringsmiljø for barna, og vi skal utøve god digital dømmekraft.

Vi har satt oss noen tiltak for at de ansatte skal få kompetanse på god bruk av digitale verktøy. Høsten 2019 startet vi et digital fokus hvor målet var å øke de ansattes kompetanse. Dette arbeidet viderefører vi inn i nytt barnehageår. Blant annet har vi startet med å ta i bruk trådløse mikroskoper – disse kobles lett til en ipad og kan tas med i skogen. Det vil gi barna rom for å studere og se nærmere på fenomener de oppdager ute og/eller inne, som igjen kan skape inspirasjon og grobunn for gode prosjekter og prosesser i barnegruppene. For å lese mer om dette og de tiltakene som er satt opp vises det til barnehagens kompetanseplan for de ansatte.

Digitalisering er et område i stadig utvikling og barnehagene er en del av kommunens IT strategi. I januar 2019 fikk vi på plass **Visma flyt barnehage**, som blant annet fungerer som et opptaks- og faktureringsystemet. I tillegg har vi fått på plass appen Min barnehage- ansatt og Min barnehage – foresatt. Målet er at Visma skal bli vår digitale kommunikasjonsplattform ut mot foreldre/foresatte. Appen er under utvikling og det blir fortløpende tilført nye muligheter. Til nå er det inn og utlogging, fravær, meldinger og beskjeder som er tatt i bruk. Appen er under utvikling og det tilføres stadig nye muligheter. For å få opp nye funksjoner har vi erfart at appen må oppdateres.

Egenvurdering:

- Hvordan har avdelingen jobbet med prosjektarbeid? Hva er et godt tema? Hvorfor blei det et godt tema? Hva har din rolle i prosjektet vært?
- Hvordan er fagområdene synlige i prosjektarbeidet?
- Har foreldre fått tilstrekkelig informasjon om prosjektarbeidet? Har de fått mulighet til å være med å vurdere arbeidet? Hvordan?
- Hvordan legger du til rette for at barn kan utforske, leke og lære ved bruk av digitale verktøy?
- Hvordan bruker du digitale verktøy?

7.6 Planlegging og vurderingsarenaer

Hvem	Hvor/Når	Hva/Hvordan
Personalet	-Avdelingsmøter 1t/uke -Personalmøter 1 gang pr mnd på kveldstid -Planleggingsdager 5 pr år -Pedagogisk ledermøte 1t/uke -1 planleggingsdag for pedagoger pr år -Medarbeidersamtaler -Planleggingstid for ped.ledere 4t/uke -Foreldresamtaler	Relasjon voksen/barn, barn/barn – gjennom relasjonsskjema og observasjoner Vennskap/inkludering SMTTE, observasjoner, pedagogisk dokumentasjon og kontaktbarometer Prosjektarbeid gjennom pedagogisk dokumentasjon og refleksjon Arbeid med innhold og progresjon ved hjelp av pedagogisk dokumentasjon og arbeidsark knyttet til fagområder og progresjon Voksenrollen gjennom arbeid med inkluderende læringsmiljø, skolering/kurs, praksisfortellinger og IGP
Barna	Barns medvirkning skal være en holdning hos alle ansatte som gjennomsyrrer all vår praksis	Ta barna med i planlegging. Voksne er aktiv lyttende i lek. Barnesamtale med de eldste. Pedagogisk dokumentasjon.
Foreldre	Brukerundersøkelser 2. hvert år Foreldresamtaler 2 g pr år Foreldremøte 2 g pr år Foreldrerepresentanter i Samarbeidsutvalg Daglig dialog Dokumentasjon av barnehagens innhold	Vi har systemer og rutiner for å sikre informasjon og foreldres medvirkning ift. oppstart, innhold, barnas utvikling

EGNE NOTATER